Дешева бібліотека.

Ч. 8.

Степан Руданський.

ВЕСЕЛІ ВІРШІ.

Друге розширене виданє з портретом автора і передмовою.

Ціна 10 сот.

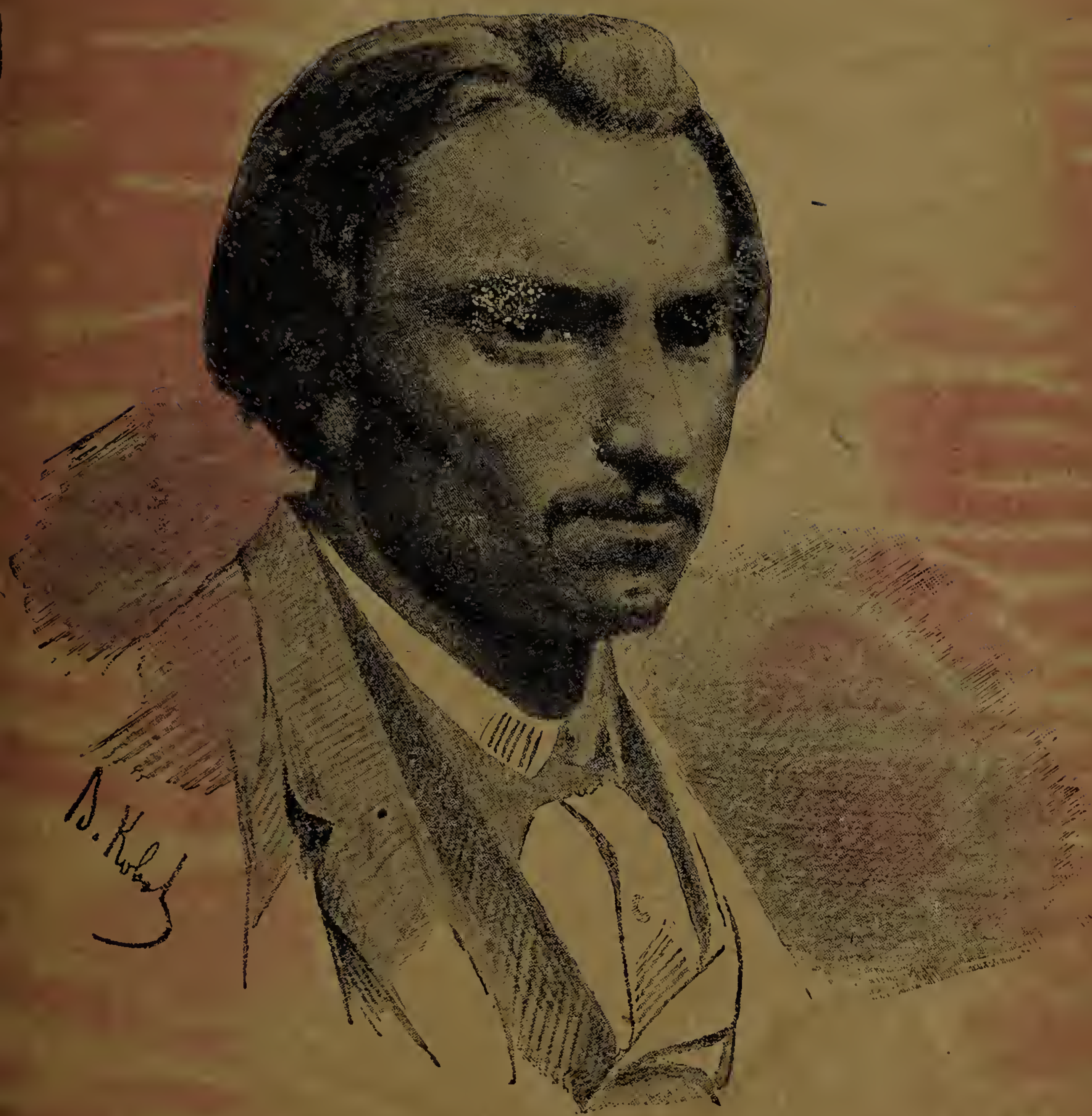
ЛЬВІВ 1912.

Накладом О. Навроцького.

Видане Просьвітного Кружка при III. Секції Українського Студентського Союза.

З друкарні Ставропігійського Інститута
під зарядом Михаїла Рефця.

Степан Руданський.

Про Степана Руданського.

Зійдуть ся зимовим вечером люди до читальнї, ґазди й ґаздинї, старі й молоді. — „Читайте що“ — кажуть. „Але щось веселого — додає молодїж — аби коло нас усе було весело, а журба най іде на лїси, на ґори!“

А що-ж може бути веселїйшого, як веселі вірші Степана Руданського? Але поки їх прочитаємо, довідаймо ся наперед, хто то був той, що їх написав. Ось, послухайте:

Руданський походив з Поділя на російській Українї, з попівської родини. До шкіл ходив в Каменци подільськім, а потім вчив ся на лїкаря в Петербурзї, московській столицї. Тодї він дуже бідував: Нераз голодував та жив в вогкій, студеній хатї. Батько йому не помагав і гнївав ся за те, що Степан говорив та писав по мужицьки (себто по українськи) а не по московськи. В листї до свого брата писав Руданський так: „Заказують менї мою рідну мову. Заказує батько. Але в мене був прадїд і прапрадїд: вони менї не заказали. Не слухає батько тої мови — за то мене по смерти послухають штирнайцять мілїонів моїх їдномовцїв“.

Добре сподївав ся Руданський. Тепер слухає та розуміє його не штирнайцять, а трийцять пять мілїонів його їдномовцїв.

Руданський став лїкарем і напечатав свої перші вірші в тім самім роцї, коли умер Тарас Шевченко (1861) І тепер жити йому було не лїпше. Заходити ся коло хорих було за тяжко для його слабого здоровля. Тай лихі люди спокою йому не давали. Він помер в нуждї, немаючи й сорок лїт.

Писав він богато. Складав любовні піснї, що тепер скрізь співають ся, як от „Повій вітре на Вкраїну“. Писав поклики до бою з ворогами, що присїли як саранча нашу зем-

лю. В віршу „До України“ пише Руданський, щоб Україна скорше гукнула на своїх дітий. Нехай вони йдуть неньку визволяти, то

Тоді вже нас не забудуть
І московські внуки.
Бо кров за кров катам нашим
І муки за муки.

Крім того писав Руданський історичні поеми про українських гетьманів, як „Мазепа“, „Павло Полуботок“ і другі; також перекладав чужі писаня на нашу мову. Та найбільша його сила і слава в співомовках, з яких дещо подаємо в сїй книжочцї. То є сьмішні короткі оповіданя з нашого народного житя та з житя чужинців, наших сусїдів: Москалів, Ляхів, Жидів, Циганів, Нїмців, навіть Турків.

Не лише для сьміху писав Руданський веселі вірші. Майже в кождім з них є якась правда, якась глубока гадка. Написані співомовки дуже вдатно прекрасною українською мовою та легоньким віршом.

Нашого селянина та його житє Руданський знав і любив. Богато народних байок і приказок він переспівав у своїх веселих. Богато знов з його співомок так народови припало до вподоби, що співає їх нарід та розказує, як народнї піснї, чи приказки. Тепер його радо читають скрізь, де живе наш нарід, де гомонить українська мова. І згадуємо його добрим словом за те, що остав ся бідним хлопським поетом, а не пішов до богатих москалів; що він старав ся серед злиднїв працювати для своїх земляків і будив їх до народної сьвідомости. Що не тільки лишив нам свої чудові веселі вірші, але й показав своїм житєм, як то можна бути бадьорим та веселим навіть тодї, як біда докучає.

Корнило Заклинський.

1. ЦАРІ.

Циган, Русин, третій Лях
Про те говорили:
Як би царство хто їм дав,
Щоб вони робили?
    Циган каже: „Як би так
    Моє царство було,
    То такогоб вже царя
    На сьвіті не було:
Яб по шию в салї жив,
В сало-б одягав ся,
Сало їв, на салї спав,
Салом укривав ся.“
    — „Ну, не диво такий цар!“
    Русин промовляє:
    „Кому сало в голові,
    Той сала бажає.
„А як би я був царем
Та мав царську волю,
Я би панів скасував,
Всїх пустив на волю“. —

— „Ет! дурні ви!“ каже Лях:
„Не вмієте жити!
А як би я був царем,
Знав би що зробити:
„Я би тілько захопив
Царську скарбівницю
Та ще-б таки того дня
Драпнув за границю!“

2. Камінний сьвятий.

Раз обходили Ляхи
Навкруги костьола,
Захопили хто що міг,
Носять наоколо.
Ото Мазур і собі
З набоженства свого
Перед себе захопив
З каміня сьвятого.
І аж крекче неборак,
А сьвятого носить,
Та щоб скорше обійшли —
Пана Бога просить.
А тут йому на біду
Тілько що ступають,
А навколо обійшли,
Знову починають.
Бачить Мазур, що ніяк
Справи не докаже.
Бух об землю тим сьвятим,
Та до нього й каже:

„Бувєсь, каже, молодий,
То тоді носили,
А тепер ходи і сам,
Міні не до сили!“

3. По чому дурні?

„Де ти був-єсь, пробував-єсь?
Розкажи, Іване!“
— „Та де вже я не бував-єм!
Всюди був-єм, пане!
„Був в Адесї і Бендерах,
В Ровнах і Полтаві,
Ходив в Київ разів кілька,
Бував і в Варшаві.“
„А по чомуж там, Іване,
Дурні продають ся?“
— „Та то, пане, як до дурня:
Які попадуть ся!
Дурень пан, — заплатять більше,
Бо честь таки знають,
А як мужик, то звичайне:
Без ціни спускають...“

4. Пиріг.

Випив чарку подорожній,
Край стола сїдає,
Із торбини прездоровий
Пиріг добуває.
І кохано починає
Обід чи снїдання...

Аж заходить до коршомки
Лях із полювання.
І голодний, і холодний!
Чарку випиває...
Сюда-туда по коршомці
Та все примовляє:
„Już to taką mam naturę:
Jak pobywam w lesie
A do tego jak wypiję, —
To j piroga chce się!“
А що я натуру маю, —
Мужик промовляє:
„З Ляхом ніґди не ділитись, —
Нехай Лях конає!...“

5. Скачі, Мікалай!

Видить кацап коня в полі,
Красти замишляє,
Зза пазухи Миколая
Свого витягає.
Давай йому примовляти:
„Мікола — утеха!
Да помаґі украсть лошадь, —
Верхом будеш ехать.“
Помолив ся, повзе полем,
Де стояла шкапа...
Але якось збіглись люде,
Нагнали кацапа.
Тоді кацап Миколая
На шнурочок вяже,
Волоче його із заду
Тай до нього каже:

„Насіл тебя как добраво
Тепер — чорт с тобою!
Не памоґ мнє верхом єхать —
Так скачі за мною!“*)

6. Вовки.

— „Чого, Жидку, так збілїв?
Що з тобою сталось?“
— „Ах, за мною через став
Аж сто вовків гналось!“
— „Бог з тобою!.. сто вовків?
Та-б село почуло!“
— „Та воно так і не сто,
А пятьдесять було!“
— „Тай пятьдесять диво в нас...
Де-б їх стілько взялось?“
— „Ну, Іванцю!.. нехай так,
Але десять гналось!“
— „Та і десять не було!..
Знать оден усього?“
— „А як оден?... аби вовк!..
Страшно і одного!“
— „А може то і не вовк?
— „А щож то ходило?
Таке сиве, та мале,
А хвостик як шило?“

---

*) З наведених тут московських слів бачимо, що московська мова зовсїм що иншого як наша, бо трудно єї навіть розуміти.

7. Фірманка з Жидами.

Возив когось сам господар,
Назад повертав ся
Тай на своє гірке лихо
З Жидами наняв ся...
Насїдало препоганих
Повнїсїнька фура:
Сруль і Лейба, Мошко й Берко
І товстая Сура!
Коням тяжко, йому гірко!
Тільки ласки в Бога,
Що коната неголодні
Та суха дорога.
Їдуть вони одну добу —
Оброку не стало!
Їдуть другу — вже й дорогу
Дощем зопсувало!
Тут і гори наступили,
Ледви йдуть коната —
Злїз господар, підпихає,
Сидять Жидината!
Стали конї під горою.
Анї суди Боже!
Вже нї батіг, нї підмога,
Нїщо не поможе!
А Жиди собі байдуже,
До Сури ґерґочуть,
Та з бідного хрестянина
Сьміють ся, регочуть!
Але їде Запорожець.
Їде й розважає:
Та у мене Жидова та
Живо позлїзає!

Вдарив коня нагайкою,
З возом порівняв ся:
„Як ся маєш, вражий сину?“
Сердито озвав ся...
„Памятаєш, як я хлопцем
Возив арендарів,
А ти моїх арендарів
Нагайкою спарив!“
„Ото-ж тобі, бісів сину!“
Козак промовляє,
Та все Жидів через плечі
Нагайкою крає!
Скочив Лейба, скочив Мошко
І товстая Сура,
Скочив Сруль і грубий Берко —
Полекшала фура!
Зворушили ся коната,
Пішли помаленьку!
„Дайже Боже здоровлячко
Тобі козаченьку!...“
„Дай-же Боже здоровлячко,
Що-сь звів Жидовину,
А то була-б замучила
Мене й худобину!“

8. Олово не вадить.

Утїкали два Жиди
Колись за границю,
Надибали на степу
Набиту рушницю.
Надибали, підняли,
Стали тай ґерґочуть,

Далї крикнули „ґерехт!“
I стріляти хочуть.
Та стріляти не біда,
Але як стріляти?
Не зміркує бідний Сруль,
Звідки що почати.
Далї пейса підкрутив,
„Тепер, каже, бухну!
Ти в бухили Лейбо дуй!
Я рухили рухну!“
Не перечить грубий Жид —
Руру надуває,
А тимчасом жвавий Сруль
Курок відтягає.
Далї рухнув за язик —
Бухнула рушниця,
Пішла куля Лейбі в рот,
Грубий Жид валить ся.
А Сруль йому на відхід
Добру раду радить:
„Виплюй, виплюй! — все кричить —
Олово не вадить!

9. Хто кого лучше.

Бив ся Мошко із Гаврилом
Тай по тім хвалив ся:
„Ото, каже на ярмарку
Я з Гаврилом бив ся!“
— „А якже ви, Мошку, бились?“
Хтось там запитав ся.
— „Як ми бились? — та так бились,
Що сьвіт дивував ся!

„Він на мене із ломаком
По плечех махало,
А я йому все з ярмурком
По носі давало!“
„Було з чого дивуватись!...
А хтож кого лучше?“
— „Та Гаврило мене лучше,
А я його лучше!“

10. Циган з хроном.

Ходить циган, ярмаркує,
Лиш копійку має...
„А що тепер найдешевше?“
Мужика питає.
— Та хрін тепер найдешевший! —
Мужик йому каже:
За копійку цілу вязку
Сідуха навяже! —
Побіг циган між сідухи,
Купив собі хрону...
Подивив ся на ярмарок,
Та й пішов до дому...
Іде собі дорогою,
Сьвіжий хрін смакує...
Вертить сверлом йому в носі,
А сліз не вгамує.
Втирав, втирав циган очи,
Далі й не втирає...
Сів під мостом і скривив ся,
Їсть та промовляє:

„Плачте, плачте дурні очи!
Щоб повилїзали!...
Бачили-ж ви препогані,
Що то купували!“

11. Циган косар.

Пішов циган на толоку
До сусїда з раня;
Та в сусїда без обіда
Косив до смеркання.
Ізнеміг ся сїромаха,
Косить і не косить..
Аж під вечер пан господар
Вечеряти просить...
Іде циган вечеряти
Та слину ковтає...
Садовить ся на покутї,
Пояс розпускає...
Садовить ся на покутї,
Випив пів бляшанки,
Та як муха до патоки
Припав до маслянки...
Припав циган до маслянки,
Яндилу кінчає...
Аж тут кума вареники
З печі висуває...
Схаменув ся бідний циган,
Та вже не поможе!...
Із'їв кілька вареників,
А більше не може.
А тут іще вареників
З стола не приняли,

Як порося печенеє
До хрону подали...
Подивйв ся бідний циган,
Тай став промовляти;
„Вміли, кумцю, ви варити,
Не вміли подати!“...

12. Циган в огірках.

Сидить циган на горо́ді
Темненької ночки;
До блискавки вибирає
Чужі огірочки...
Та все собі промовляє:
„Блисни, Боже, блисни!...
А господар його з заду
Як вилами свисне...
— А сто бісів в твого батька
Та у твої груди!...
Розкрадати мою працю!
А що тепер буде?...
„Ой батечку, голубчику!
Чиніте, як знайте!
Тільки прошу вас, панотче,
За пліт не кидайте!...“
— Ожеж кину! „Бійтесь Бога!“
— Кину, бісів сину!
Підняв цигана на руки,
Тай через пліт кинув.
Підійняв ся вражий циган,
Тай як зареготе:
„Мінї того й бракувало!
Добра́ніч панотче!“

13. Циган пасїчник,

Раз богаті хазяї
Цигана приймали
І тут єму на біду
Щільник меду дали...
    Розсмакував бісів син,
    Та все було ходить
    Стане було під вікном
    Та „меду“ й заводить.
Що не знали хазяї
Нїяк відогнати,
Ото його до джмелїв
Здумали післати.
    Питаєть ся сам хозяй:
    „Хочеш меду враже?“
    — Чом не хочу, тату мій,
    Хочу, — циган каже.
„То візьми-ж собі дупло
З медом і пчолами“.
Циган його ухватив
Руками й ногами.
    — А де-ж, тату, то дупло?...
    „От там серед лїса.
    Гляди-ж, мухи не дрочи,
    Та не згадуй біса!“
Побіг циган, такий рад,
Що мед буде їсти...
Серед лїса стоїть дуб —
Давай по нїм лїзти.
    Прилїзає до дупла,
    Мóстить ся небора,

А в дуплі джмелї, джмелї
Гудуть аж говорать,
Тілько руку до дупла —
Вони й забренїли
І як чорнеє рядно
Цигана обсїли.
І шпиґнув його їден —
Господь, каже, з вами!
Шпиґнув другий: — Та піди-ж
До Божої мами!
Далї кілька вже ураз
Цигана кусає —
„Та ідіть бо до сьвятих!“
Циган промовляє.
Далї видить неборак,
Що вже пухне й губа —
„Тепер, каже. к‘ чорту йдіть!“
Та шелéп із дуба!

14. Ви пан-отче.

Питаєть ся архірей
Попа молодого:
„Який, каже, тебе чорт
Висьвятив дурного?“
А той йому неборак
Подивив ся в очи:
„Та сьвятили — каже, — ви
Пресьвятий пан-отче!“

15. Піп на пущі.

Начитався піп удовий,
Як сьвятиї жили,

Як то вони по пустинях
Господа молили...
Та й задумав і сам грішний
З сьвітом попращатись,
Зайти собі межи пущі,
Тай собі спасатись...
І зібрав усю громаду,
З нею розпростив ся...
Взяв з собою молитовник,
В пущу віддалив ся. .
Але де йому до пущі!
Привик до ковбаски...
До чарочки ґорілочки,
До борщу, до кашки...
Привик собі як часами
То й дечого вжити...
Та де йому серед пущі
Корінцями жити?...
Пробув в пущі одну добу...
Ба щось не прядеть ся...
Пробув другу піп удовий...
Ба вже й нитка рветь ся...
Взяв добродій молитовник,
Назад повертає...
„А що-ж то ви не на пущі?“ —
Громада питає...
— „Не питайте, добрі люди!
Став піп говорити —
Не з такими животами
Серед пущі жити!...“

16. Страшний суд.

В страшно-судную неділю
Ксьондз казання говорив,

Став за Божий суд казати,
Тай на гріх пересолив.
Слухав, слухав бідний мазур,
Далї тяженько зітхнув,
Подивив ся на Jezus-a
И головою похитнув.
„Коли так, промовив, Jezu,
Ти судити нас будеш;
То будь певний, сам як палець
Серед раю заживеш!“

17. ПРИВИТАННЄ.

Наварив богач, напік:
Батюшки чекає,
Батюшка лиш на поріг —
От він і витає:
— „На тепленьке в добрий час!
Тілько що зробили...
Та де-ж то ви так були
Батюшечка милий?
„А тут тілько гавкне пес,
Свиня зарохкоче, —
Так і думають усї,
Що то ви пан-отче!...
„Спасибіг вам, що прийшли!
Пийте гріту з перцем...
Ріжте собі печінки...
Крайте собі серце...

18. Пан і Іван в дорозї.

Ізійшли ся пан з Іваном,
По сьвітї мандрують...

Разом їдять, розмовляють,
Разом і ночують...
    На кождому через плечі
    Висить по торбині...
    Лиш пан таки у чемерці,
    Іван у свитині....
Ідуть вони дорогою
Стали ночувати...
Аж пан собі задумує
Хлопа ошукати...
    Та й говорить до Івана:
    „Знаєш що, Іване!
    Годило ся-б попоїсти!...“
    — Та щож? їжмо, пане!...
„Але знаєш що, Іване!
Починаймо з твої!
Як твоя буде порожня,
То тоді до мої!“
    — Добре, пане! — Іван каже,
    Зняв свою торбину...
    На травиці зелененькій
    Простелив свитину...
Попоїли таки добре;
Комара здушили...
Рано встали, до снідання
Торбину кінчили...
    Прийшов вечір Знов у полі
    Стали ночувати...
    Вже панови свою торбу
    Треба починати...
Але пан собі ні слова...
На землі лягає...

Кладе торбу під голови...
Хлопа замовляє...
„Що би ти робив, Іване!
Пан зачав питати:
Як би тобі довело ся
Таке поле мати?...“
— А що-ж, пане, я оравби...
Хлїбом засївав би...
Та ходив би до Одеси,
Сіль і гроші мав би...
„А що я не так зробив би...
Пан почав казати:
Я казав би на сїм полї
Місто збудувати...
Там би в мене стояв палац...
Там під ряд крамниці...
Там перекупки з булками,
А тут дві різниці.
От тоді приходь, Іване,
В мене балювати!
— Ет, спасибі, Іван каже,
Лучше будем спати!...
Незабаром коло пана
Став Іван хропіти...
Незабаром коло нього
Став і пан сопіти...
Тільки що пан заснув добре,
Іван підійняв ся...
Та до панської торбини
І сам присотав ся...
То і курку, і печеню,
І кавалок кишки...
Все, що було у торбинї,
Стеребив до крипки...

Пробудив ся пан раненько...
Пропаща година!
Хоче їсти сіромаха
Та пуста торбина...
Розбуджає він Івана
Та його й питає...
А Іван стиснув плечима
Та й відповідає:
— А що-ж, пане, та ж ви вчора
Місто будували...
Тут стояло дві різниці...
Там булки стояли...
А по місті, звісне діло,
Собаки ходили...
То вониж то вашу торбу
Певно стеребили!
Посвистав пан по торбині,
Нїчого діяти!...
„Вставай, каже, вже Іване!
Підем мандрувати“..
Пішли вони, ідуть степом,
Тяженько зморились...
Аж на силу вже під вечір
До села прибились...
Ідуть вони в коловорот..
Аж блукає гуска...
Іван гуску та в торбину...
Є вже і закуска...
Бракувало тільки хати
Переночувати...
Але вони завернули
До пустої хати...

Прийшли вони, відпочили,
Гуску спорадили...
Спорадили як годить ся,
У піч посадили...
Аж пан знову замишляє
Хлопа ошукати...
Та й говорить: „Що-ж Іване!
Ми лягаймо спати!...
Та кому із нас приснить ся
Кращая закуска...
То вже ціла тому завтра
Достаєть ся гуска“!...
— Та як спати, то і спати
Нічого діяти! —
Постелив Іван свитину
Та й лягає спати...
Серед ночи захропів пан,
Іван пробудив ся...
Із'їв собі цілу гуску,
Та й знов положив ся...
Рано будить пан Івана
Та давай казати:
Як то Бог його до себе
Просив балювати...
Та якії там потрави
Йому подавали...
Та як його всі сьвятії
Їсти припрошали.
— „Ані слова! — Іван каже, —
Ваша правда, пане!
Я сам бачив, як ви їли
Якісь марципани...

Та дивлюсь, що не голодні,
Маєте закуску
Тай сїв собі коло печі
Та й стеребив гуску“ !..
Чи то-ж правда? — пан питає,
Всю із'їв Іване?!
— Та аби я так здоров був,
Як всю із'їв пане! —
Димом здимів пан голодний,
А Іван озвав ся:
— Хтїв когось ошукати,
Тай сам ошукав ся!...

19. Треба всюди приятеля.

Прийшла в церкву стара баба,
Сьвічок накупила...
Де була яка ікона,
Всюди поліпила...
Іще пара остаєть ся,
Де їх приліпити?...
— Ага! каже, пошукаю
Сьвятого Микити!
Найшла баба і Микиту!...
Сьвятий чорта ціпить!...
Баба їдну йому ставить,
Другу чорту ліпить...
Видять люди й розважають
Що-б там не ліпила:
„Що ти, бабо, кажуть робиш?
Таж то вража сила“ !...
Але баба обернулась:
— Не судіте, люди!

Ніхто того не відає
Де по смерти буде?
Чи у небі, чи у пеклї
Скажуть вікувати;
Треба всюди, добрі люди,
Приятеля мати.

20. На що Бог сотворив.

„На що тебе, козака,
Господь на сьвіт сотворив?“
— Щоб любив я мужика,
Щоби пана його бив!
„На що-ж тебе, мужика,
Господь на сьвіт сотворив?“
— Що-б неславив козака,
Щоби панщину робив!

21. Слабий зуб.

Сидить шевчик на стілцї
На кумові постілцї
Пришиває лату.
Аж у сїнях двері скрип!
Далї в хату двері рип!
Шелéп кум у хату.
„Здоровенькі ви були!
А що-ж мої постоли
Вже мабуть готові?
— Зараз будуть, погодіть!
Що-ж ви стогнете, як дїд?
Чи вже не здорові?

„Та не то, що-б, Боже крий,
Був я дуже так слабий,
А так тільки нудно.
Розболів ся вражий зуб,
Та заріс тобі, як дуб,
Що й вирвати трудно“...
— Не журіть ся! — каже швець,
Ось сядьте но на стілець!“
На стілець саджає,
В дратву зуба замотав,
Кінці разом посплїтав,
До ноги чіпляє.
Але звісно у шевців,
Все дїравії стілцї,
Що-б то не душило!
Ото шевчик і зайшов,
Нишком дїрку ту знайшов,
Та хвать кума шилом!
Кум підскочив, як той цап,
Та рукою з заду лап
За грішнее тіло!
„Не даремне-ж я стогнав!...
Ач коріння попускав,
Аж там заболіло!“

22. Жалібний дяк.

А що тільки в церкві дяк
„Іже!“ заспіває,
Бідна баба у кутку
Мало не вмліває.
Аж завважав теє дяк,
До неї забрав ся:

„Чого плачете ви так?“
Стару запитав ся
— Як не плакати менї, —
Стара баба каже,
Коли мене голос ваш
Аж за серце вяже.
Так колись моя коза
На леду кричала,
Як там її зьвірина
Бідну розривала.

23. Крива баба.

Раз до ксьондза забрела
Кривая на ноги,
І, бідная , на дїтий
Просила підмоги.
А ксьондзови гроший жаль, —
Давай її вчити,
Як калїцї із дїтьми
В білім сьвітї жити.
„Лучче, каже, ти навчись
Бабити, змовляти,
То й на себе, на дїтий
Будеш гроші мати!
— „Деж навчитись, пане мій,
Дайте мінї раду!“ —
„Що учитись, ти змовляй
Хоч так для прикладу:
Пробіг пес через овес —
Не шкодило псови,
Най же шкоди не буде
І тому вівсови.“

Пішла баба і куди!
Як сьвята курує;
Пройшло уже кілька літ,
Ба і ксьондз хорує!
Така ґуля, як кулак,
В горлї йому сїла...
Лїчать, лїчать дохторі,
А все ґуля цїла.
Далї вдав ся до бабів,
Нїчого чинити...
От приходить і крива
Слабого лїчити.
Ксьондз до лиха вже й забув...
Вона не питає,
Каже вийти з хати всїм,
Сама зачинає:
„Пробіг пес через овес —
Не шкодило псови,
Най же шкоди не буде
І тому вівсови!“
Подивив ся слабий ксьондз:
— „А то ти, зазуля?!“
Та як враз зареготав —
Так і трісла ґуля!

24. Свиня — свинею.

Несе мужик у ночовках
До дому сьвячене:
Яйця, паску і ковбаси
Й порося сьвячене.
І порося — як підсвинок,
Та ще й з хроном в ротї...

Несе бідний тай спіткнув ся
У самім болоті.
І хибнулись нові ночви
Затряслось сьвячене,
І в болото покотилось
Порося сьвячене.
Глянув мужик на болото,
Посвистав до лиха.
Відвернув ся, на бік плюнув
Тай промовив стиха:
„Та свиня таки свинею!
Правду кажуть люди:
Сьвяти її, хрести її, —
Все свинею буде!“

25. Ворона і лис.

Пробігає лис голодний
Через пеньки скаче...
Аж слухає, десь ворона
На гиляцї краче...
Прибігає, хоч видати,
Та ніяк дістати...
Лис хитрить ся і вертить ся
Давай підмовляти...
Підмовляє, щоби злїзла...
Прищурює очи..
Обіцяє мняса гори, —
Ворона не хоче...
„І не хочу, і не злїзу!
Стала говорити,
Іди собі, коли хочеш,
На село дурити!“

Ти думаєш, що ворона
Розуму не має...
Сидить собі на гиляці,
Нічого не знає.
Та я знаю, що ти хочеш
Як псявіра їсти...
І хіба-б я дурна була,
Щоб думала злісти..
— Бог з тобою, голубонько! —
Став лис прикидатись:
Та тепер вже, зазуленько,
Нічого боятись...
Вийшов указ з того сьвіта,
Щоб мир був усюди!
Щоби мирно собі жили
І звірі і люди!!"
А ворона розважає:
„Брешеш ти, мій враже!..."
Далі кругом подивилась, —
Та лисови й каже:
„Та який же мир той буде,
Та спокій між нами,
Коли онде йдуть до ліса
Стрільці із хортами!"
— „Будь здорова, голубонько!"
„А то що? куда ти?"
— Таж стрільців лихе надносить,
Треба утікати!"
„А указ же з того світа,
Що про мир писали?"
— Може вони ще указу
Того не читали."

„Ну не бій ся-ж, голубчику!
Я лиш так сказала...
Але вашого указу
І я не читала!..“

26. Лист.

Оден дідич мав у школах
Кохану дитину,
Ото раз до неї й пише:
„Милий ти мій сину
Як ти здоров — слава Богу,
А як добре вчиш ся —
То не візьме тебе дідько,
Про те не жури ся.
Моя жінка, твоя мати,
Без відома мого
Посилає на оріхи
Тобі золотого.
А я тобі посилаю
Старі ногавиці,
Зроби собі жупанину
З рештків рукавиці.
Та учи ся, милий сину
Та читай богато,
Бо ти дурнем зостанеш ся,
А я твоїм татом!“

27. Просьба.

Раз писали мужики
До свого владики:
„Архирею — пишуть — наш
Ясний та великий!